

Ota oma energiankäyttösi syyniin

Tiedätkö, paljonko energiaa käytätä vuodessa? Oma sähkö-, lämpö- ja polttoainelasku antavat siitä osviittaa, mutta kaikkea ne eivät kerro. Ota energiankäyttösi syyniin ja pistä sille selvät rajat. Säästät sekä rahaa että ympäristöäsi!

Energiatehokkuus ei aina tarkoita suuria ponnistuksia eikä varsinkaan tinkimistä elämänlaadusta – jo pienillä, järkevillä valinnoilla voi vaikuttaa merkittävästi. Isotkin investoinnit tulevat tosin ajanmittaan kannattaviksi - varsinkin kun energian hinnat eivät ole laskussa.

Oma energiaremontti käyntiin

Paras säätönappi on jokaisen meidän harteilla. Kun oma asenne osoittaa oikeaan suuntaan, on helppo muuttaa energiankulutustaan.

Aloita itsestäsi. Muista sammuttaa turhat valot, sulje hanat saippuoinnin ajaksi, pukeudu lämpimästi sen sijaan, että kääntäisit sisälämpötilaa suuremmaksi, kulje lyhyet matkat kävellen tai polkupyörällä auton sijaan. Kun peset pyykkiä tai astioita, pese täysiä koneellisia. Tuuleta nopeasti ristivedolla, etenkin lämmityskauden aikana.

Tutustu kotisi eri laitteisiin ja hyödynnä niiden energiaa säästävät ominaisuudet. Jos et käytä laitetta, sammuta se virtanapista - vältät turhaa valmiustilakulutusta. Televisiot, digiboksit ja muut lisälaitteet sekä tietokoneet ovat yksi kotitalouksien eniten kasvavia kulutusryhmiä.

Siirry käyttämään energiatehokkaampia lamppeja - valaistus on suomalaisten kotien suurin sähkönkuluttaja. Valitse valaisimiisi sopivat energiansäästölamput tai ledit ja ota huomioon, että wattiluku ei ole valon määrän mittari. Apua lampun valintaan saat Lamputiedosta (www.lamputieto.fi).

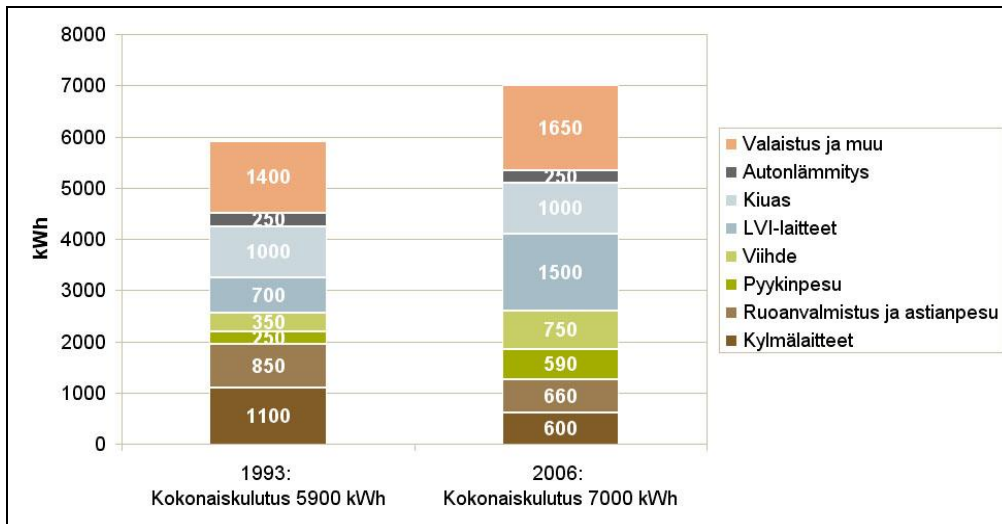
Kun olet hankkimassa kotiisi uusia laitteita tai ostamassa uutta autoa, ota huomioon tulevan laitteen tai auton energiankulutus. Käytä apuna energiamerkintöjä.

Energiamerkinnän piirissä ovat jo etenkin suuret kodin laitteet: kylmälaitteet, pyykinpesukoneet ja -kuivaimet, astianpesukoneet ja uunit. Energiamerkintä on myös lamput ja ilmastointilaitteilla. Autojen energiamerkintä on otettu käyttöön vasta tänä vuonna. Energiamerkintää kehitetään myös uusille laiteryhmillä: merkintä on tulossa mm. televisioille.

Selvitä oman talouden energiankäyttö

Aloita oman talouden energiaremontti selvittämällä energiankulutus: miten paljon taloutenne kuluttaa sähköä, lämpöä ja vettä. Kaiva esiin sähkö-, energia- ja vesilaskut parin vuoden ajalta, jotta saat vertailumateriaalia.

Pientalossa energiasta kuluu keskimäärin puolet lämmitykseen, kolmannes kotitaloussähköön ja loput lämpimään käyttövedeen. Kerrostalossa lämmityksestä ja käyttövedestä maksetaan osana vastiketta, oma sähkölasku taas kertoo valaistuksen ja laitteiden kulutuksesta.

Kuva 1. Sähkön käyttö on muuttunut suomalaisissa pientaloissa merkittävästi viimeisen liki 20 vuoden aikana. Kuvassa on vertailu sähkön käytöstä pientalossa (noin 120 m², asukkaita 4 henkilöä, ei sähkölämmitystä) vuosina 1993 ja 2006. (Lähde: Kotitalouksien sähkönkäyttö 2006 -tutkimus, Adato Energia Oy.)

Tee omaan kotiisi energiakatselmus, apuna voit käyttää esimerkiksi Motivan Tee se itse -kotikatselmusmallia. Selvitä, missä energia kuluu ja miten kulutusta voisi vähentää.

Muista, että talotekniikan oikeat säädöt ja lämpötilat eri tiloissa vaikuttava paljon mm. lämmityksen energiankulutukseen. Pientalossa kannattaa katsoa, ettei autotallia tai varastotiloja lämmitetä kuin olohuonetta. Makuuhuoneissa voi olla viileämpää kuin muissa oleskelutiloissa.

Kodin tilojen suositeltavat lämpötilat:

- oleskelutilat 20-21 °C
- makuuhuoneet 18-20 °C
- kerrostalojen porrashuoneet 17-18 °C
- varasto 12 °C
- autotalli 5 °C

Vanhemman talon remontoinnin yhteydessä kannattaa aina tarkistaa voidaanko energiankulutusta vähentää. Tee remonttisuunnitelma ammattilaisen kanssa: tarkistakaa, mitä hyötyjä lisäeristäminen, ikkunoiden vaihto tehokkaampiin tai sähkölämmitteisissä taloissa esim. ilmalämpöpumpun käyttöönotto toisi juuri sinun taloosi.

Energiankäytön vähentämisen lisäksi omaa ilmastokuormaa voi keventää myös siirtymällä uusiutuvien energialähteiden käyttöön. Valitse sähköntoimittaja joka tarjoaa vihreää sähköä, käytä takkaa ja muita tulisijoja etenkin kovien pakkasten aikaan, mieti voisitko talossasi hyödyntää aurinkolämpöä tai pellettejä.

Energiatehokkaasti myös liikenteessä

Suomalaisen energiankäyttö ei rajoitu vain oman kodin seinien sisälle. Kotitalouden koko energiankäytöstä liki puolet kuluu liikkumiseen.

Liikkumisen aiheuttamaa energiankulutusta ja siten myös syntyviä päästöjä voi vähentää monin keinoin.

Lyhyet matkat kannattaa kulkea kävellen tai polkupyörällä. Suosimalla julkista liikennettä oman auton sijaan pystyy vähentämään omaa energia- ja päästökuormaansa selvästi.

Jos oman auton käyttö on välttämätöntä, on syytä opetella ajamaan taloudellisesti. Auton hankinnassa kannattaa kiinnittää huomiota erityisesti polttoaineen kulutukseen.

Taloudellisen ajotavan muistilista

Ennen ajoon lähtöä

- § Muista säännölliset huollot ja korjaukset
- § Esilämmitä moottori kylmällä
- § Poista ylimääräinen kuorma
- § Muista oikeat rengaspaineet

Ajon aikana

- § Käynnistä auto painamatta kaasupoljinta
- § Vaihda isommalle ja aja suurimmalla, vetävällä vaihteella
- § Vältä suuria nopeuksia ja pidä yllä tasaista nopeutta
- § Muista ennakoiva ja joustava ajotapa
- § Käytä sähkölaitteita säästävasti
- § Vältä tyhjäkäyntiä

Taloudelliseen ajotapaan kuuluu olennaisesti myös reittien ja matkojen ketjutuksen miettiminen. Ruuhkaiset reitit kuluttavat eniten, joten sekä reitti että ajankohta kannattaa miettiä tarkkaan. Automatkoja kannattaa ketjuttaa eli suunnitella, missä järjestyksessä eri kohteissa käy, jotta kilometrejä kertyisi mahdollisimman vähän. Töihin ja harrastuksiin voi usein mennä kimppekyydillä työtoverien, ystävien ja naapurien kanssa.

Energiaremontti työpaikalla

Energian käyttöä voi tehostaa myös omalla työpaikalla. Kysy millä tavoin omassa tehtävässäsi voit käyttää energiaa tehokkaammin. Toimistoympäristössä perusasioita ovat omasta työpisteestä huolehtiminen: valojen ja laitteiden sammutus sekä toimistolaitteiden tehokas käyttö.

Monissa yrityksissä on käytössä energia- ja ympäristöohjelma, joka ohjaa energiankäyttöä ja hankintoja. Yhä useammat yritykset solmivat energiatehokkuussopimuksen jossa tavoitteena on jatkuva ja suunnitelmallinen energiankäytön tehostaminen. Ohjelmien ja sopimusten toteuttamisessa tärkeä rooli on jokaisella työntekijällä.

Kunta mukaan energiatalkoisiin

Kunnissa ja kaupungeissa energiankäyttöä tarkastellaan niin kuntalaisen, kunnan omien toimintojen kuin kunnassa sijaitsevien yritysten kautta. Kaikki osapuolet ovat tärkeitä.

Kunnan koosta riippuen kunta voi solmia energiatehokkuussopimuksen tai liittyä kuntien energiaohjelmaan. Sekä energiatehokkuussopimus että energiaohjelma edellyttävät, että kunnassa laaditaan energiankäytön tehostamissuunnitelma ja että tuloksia seurataan.

Kunnassa tulee myös selvittää uusiutuvien energialähteiden käyttömahdollisuudet. Siirtymällä uusiutuvan energian käyttöön kunta voi vähentää merkittävästi omaa ilmastokuormaansa.

Noin 60 prosenttia suomalaisista asuu kunnassa, joka on solminut energiatehokkuussopimuksen tai liittynyt kuntien energiatehokkuusohjelmaan.

Teksti: Motiva Oy

Lisätietoja, materiaaleja ja hyödyllisiä verkko-osoitteita:

Lähteet:

Kotitalouksien energiankulutus: Kotitalouksien sähkönkäyttö 2006 -tutkimus
www.motiva.fi/sahkonkulutus

Materiaaleja joka kodin käyttöön:

Tee se itse -kotikatselmus, Motiva
Ilmalämpöpumpun taloudellinen käyttö, Motiva
Tilaa tai lataa käyttöösi: www.motiva.fi/julkaisut

Verkkoaineistoja:

Kodin energiatehokkuus: www.motiva.fi -> Koti ja asuminen
Energiatehokkaat laitteet: www.topten-suomi.fi
Energiatehokkuussopimukset: www.motiva.fi/energiatehokkuussopimukset

Motiva on valtion omistama asiantuntijayritys, joka kannustaa energian ja materiaalien tehokkaaseen ja kestäväseen käyttöön. Motivan palveluja hyödyntävät niin julkinen hallinto, yritykset ja yhteisöt kuin kuluttajatkin.